

HISTORIE ŽIDŮ V MARIÁNSKÝCH LÁZNÍCH

Ing. Richard Švandrlík

Úvod	3
1. Židé v počátcích Mariánských Lázní (do roku 1818)	5
1.1. Židé mezi prvními hosty	5
1.2. Židé se léčí u doktora Nehra	6
1.3. Židovna u Křížového pramene	6
2. Počátky židovské náboženské obce (1818-1884)	8
2.1. Zákaz bydlení Židů na klášterním panství	8
2.2. Růst počtu židovských hostů a pronajímání modlitebny	8
2.3. První židovský majitel - Jakob Fischl	8
2.4. První židovský špitál a modlitebna	10
2.5. Růst počtu židovských obyvatel na Tepelsku a Bezdrůžicku	12
2.6. Židovský hřbitov	12
2.7. Založení řádné židovské náboženské obce	13
3. Doba rozkvětu židovské komunity (1884-1938)	14
3.1. Výstavba a otevření židovské synagogy před 120 lety	14
3.2. Darované varhany do synagogy	15
3.3. Stěhování Židů do Mariánských Lázní	16
3.4. Slavní židovští hosté ve 20. století	16
3.5. Sigmund Freud s rodinou v roce 1913	16
3.6. Franz Kafka se snoubenkou v roce 1916	17
3.7. Zázračný rabín Áron Rokach stálým návštěvníkem	18
3.8. Šolem Alejchem v Mariánských Lázních	19
3.9. Norbert Frýd a Drmoul jako místo jeho předků	19
3.10. Židovské osobnosti v Mariánských Lázních	21
3.11. Profesor Heinrich Enoch Kisch	22
3.12. Profesor Siegfried Samuel von Basch	23
3.13. Židé za první světové války	24
3.14. Židé v první republice ČSR	24

3.15. Židovští rabíni v Mariánských Lázních	26
3.16. Theodor Lessing a jeho smrt v Mariánských Lázních	26
3.17. III. světový kongres Agudas Isroel a rok 1938	29
3.18. Mariánské Lázně v době odtržení Sudet	33
3.19. Vypálení synagogy o tzv. "Křišťálové noci"	33
4. Osudy Židů za nacistické okupace (1938-1945)	35
4.1. Židovské nemovitosti v Mariánských Lázních - arizace	35
4.2. Přehled židovských majetků v městě před válkou	36
4.3. Drastická omezení pro židovské obyvatelstvo	41
4.4. Terezínské ghetto	43
4.5. Mariánské Lázně za války	43
5. Židé v poválečném období (1945-2000)	45
5.1. Znovuzakládání židovských náboženských obcí po 1945	45
5.2. Židé emigrují po válce ve dvou vlnách	47
5.3. Krym jako židovský starobinec	47
5.4. Židovský hřbitov	49
5.5. Židovská komunita dnes	49
5.6. Návrhy na pomník bývalé synagogy v Mariánských Lázních.	51
6. Vzpomínky pamětníků	52
6.1. Francis FERRY vzpomíná na Mariánské Lázně	52
6.2. Vzpomínky MUDr. Waltera LÖBNERA	54
6.3. Vzpomínky Leopolda Kohna z Karlových Varů	55

ZANIKLÉ ŽIDOVSKÉ OBCE V OKOLÍ MARIÁNSKÝCH LÁZŇÍ

Ing. Richard Švandrlík

1. Drmoul (Dürhmaul)	58
1.1. Z historie židovské komunity	58
1.2. Synagoga	59
1.3. Židovský hřbitov na Panském vrchu	60
2. Chodová Planá (Kuttenplan)	62
2.1. Z počátků zdejší židovské komunity	62
2.2. Plánští Židé	62
2.3. Z historie židovské komunity od 17. století	64
2.4. Johann Emanuel Veith (1787-1876)	65
2.5. Seznam chodovoplánských rabinů od roku 1690	67
2.6. Židovská ulička	67
2.7. Synagoga	68
2.8. Středověký židovský hřbitov	68
2.9. Nový židovský hřbitov	70
3. Lázně Kynžvart (Bad Königswart)	71
3.1. Židovská komunita	71
3.2. Významní Židé	74
3.3. Židovský dvůr	75

3.4. Synagoga	76
3.5. Dům New York	77
3.6. Židovský hřbitov	78
4. Úbočí (Amonsgrün)	80
4.1. Židovská komunita	80
4.2. Židovský hřbitov	81
5. Malá Šitboř (Klein Schüttüber)	82
5.1. Židovská komunita	82
5.2. Synagoga	83
5.3. Židovský hřbitov	83
6. Milíkov (Miltigau)	84
7. Krásná Lípa (Schönlind)	84
7.1. Židovská komunita	84
7.2. Židovský hřbitov	85
8. Poutnov (Pauten)	86
8.1. Židovská komunita	86
8.2. Židovský hřbitov	87

DRMOULSKÉ NÁHROBKY VYPRÁVÍ

Jaroslav Achab Haidler

Aharon Eisenberger (1829)	90
Carl baj Ajzik (1781)	91
Gele Pollak bat Avraham Pereles (1845)	91
Jechiel ben Jiššachar ha-kohen z Gdaňska (1846)	92

Juden in Marienbad	95
Geschichte der Juden in Marienbad	95
Jüdischer Friedhof	96
Synagoge in Marienbad	97
Bedeutende jüdische Persönlichkeiten der Region	97
Prof. Dr. Enoch Heinrich Kisch (1841-1918)	97
Prof. Dr. Samuel von Basch (1837-1905)	98
Norbert Frýd (1913-1976)	98
Franz Kafka (1883-1924)	98
Sigmund Freud (1856-1939)	99
Der Philosoph Theodor Lessing und sein tragischer Tod in Marienbad	99
"Arisierung" des jüdischen Eigentums	100

Literatura	101
Seznam fotografií	107
Obsah	109